EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 26.6.2024
COM(2024) 264 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Nõukogu tehisintellekti ning inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi raamkonventsioonile Euroopa Liidu nimel allakirjutamise kohta

Euroopa Nõukogu tehisintellekti ning inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi raamkonventsiooni tekst

Preambul

Euroopa Nõukogu liikmesriigid ja teised allakirjutanud,

arvestades, et Euroopa Nõukogu eesmärk on saavutada oma liikmete vahel suurem ühtsus, mis põhineb eelkõige inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete austamisel;

tunnustades konventsiooniosaliste vahelise koostöö edendamise olulisust ja sellise koostöö laiendamise tähtsust teistele riikidele, kes jagavad samu väärtusi;

olles teadlikud teaduse ja tehnoloogia kiirenevast arengust ning tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevusega kaasnevatest põhjalikest muutustest, mis võivad suurendada inimeste jõukust ning üksikisikute ja ühiskonna heaolu, edendada kestlikku arengut, soolist võrdõiguslikkust ning kõigi naiste ja tütarlaste võimestamist, samuti muid olulisi eesmärke ja huve, kiirendades arengut ja innovatsiooni;

tunnistades, et tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuv tegevus võib pakkuda enneolematuid võimalusi inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi kaitsmiseks ja edendamiseks;

tundes muret selle pärast, et teatav tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuv tegevus võib kahjustada inimväärikust ja isiklikku autonoomiat, inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki;

tundes muret diskrimineerimise ohu pärast digikeskkonnas, eelkõige seoses tehisintellektisüsteemidega, ning selle võime pärast tekitada või süvendada ebavõrdsust, sealhulgas naiste ja haavatavas olukorras olevate inimeste ebavõrdsust seoses inimõiguste kasutamisega ning täieliku, võrdse ja tulemusliku osalemisega majanduslikus, ühiskondlikus, kultuurilises ja poliitilises tegevuses;

tundes muret tehisintellektisüsteemide väärkasutamise pärast ja olles vastu selliste süsteemide kasutamisele repressiivsetel eesmärkidel, millega rikutakse rahvusvahelist inimõigustealast õigust, sealhulgas meelevaldse või ebaseadusliku jälgimise ja tsensuuri kaudu, mis õõnestab eraelu puutumatust ja isiklikku autonoomsust;

olles teadlikud asjaolust, et inimõigused, demokraatia ja õigusriik on omavahel lahutamatult seotud;

olles veendunud selles, et esmajärjekorras on vaja kehtestada ülemaailmselt kohaldatav õigusraamistik, milles sätestatakse tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuvat tegevust reguleerivad ühised üldpõhimõtted ja normid ning millega hoitakse tulemuslikult ühiseid väärtusi ja kasutatakse tehisintellekti eeliseid nende väärtuste edendamiseks viisil, mis soodustab vastutustundlikku innovatsiooni;

tunnistades vajadust edendada digitaalset kirjaoskust ning teadmisi tehisintellektisüsteemide projekteerimise, arendamise, kasutamise ja kasutusest kõrvaldamise kohta, samuti usaldust nende vastu;

tunnistades, et käesolev konventsioon on raamdokument, mida võib täiendada muude vahenditega, et käsitleda tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevusega seotud konkreetseid aspekte;

rõhutades, et käesoleva konventsiooni eesmärk on käsitleda tehisintellektisüsteemide kogu elutsükli jooksul tekkivaid konkreetseid probleeme ning julgustada võtma arvesse nende

tehnoloogiatega seotud laiemaid riske ja mõju, sealhulgas inimeste tervist ja keskkonda, ning sotsiaalmajanduslikke aspekte, nagu tööhõive ja tööjõud;

arvestades teiste rahvusvaheliste ja riigiüleste organisatsioonide ja foorumite asjakohaseid jõupingutusi rahvusvahelise mõistmise ja koostöö edendamiseks tehisintellekti valdkonnas;

pidades silmas kohaldatavaid rahvusvahelisi inimõigusi käsitlevaid dokumente, nagu 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsioon, 1950. aasta inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (ETS nr 5), 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt, 1966. aasta majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt, 1961. aasta Euroopa sotsiaalharta (ETS nr 35) ja nende vastavad protokollid ning 1996. aasta Euroopa sotsiaalharta (muudetud) (ETS nr 163);

pidades silmas ka 1989. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni lapse õiguste konventsiooni ja 2006. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni;

pidades silmas ka üksikisikute õigust eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele, nagu see on sätestatud näiteks 1981. aasta konventsioonis üksikisikute kaitse kohta isikuandmete automatiseeritud töötlemisel (ETS nr 108) ja selle protokollides;

kinnitades konventsiooniosaliste kindlameelsust kaitsta inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki ning edendada käesoleva konventsiooni kaudu tehisintellektisüsteemide usaldusväärsust,

on kokku leppinud järgmises.

I peatükk – Üldsätted

Artikkel 1 – Eesmärk

(1) Konventsiooni eesmärk on tagada, et tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuv tegevus oleks täielikult kooskõlas inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõttega.

(2) Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab asjakohased seadusandlikud, haldus- või muud meetmed konventsiooni sätete rakendamiseks. Need meetmed on vajaduse korral astmelised ja diferentseeritud ning võtavad arvesse inimõigustele, demokraatiale ja õigusriigile avalduva kahjuliku mõju tõsidust ja tõenäosust tehisintellektisüsteemide kogu elutsükli jooksul. Kasutada võib sihipäraseid või horisontaalseid meetmeid, mida kohaldatakse sõltumata kasutatava tehnoloogia liigist.

(3) Konventsiooniga luuakse järelevalvemehhanism ja nähakse ette rahvusvaheline koostöö, et tagada konventsiooni tulemuslik rakendamine konventsiooniosaliste poolt.

Artikkel 2 – Tehisintellektisüsteemide määratlus

Konventsiooni kohaldamisel tähendab „tehisintellektisüsteem“ masinpõhist süsteemi, mis saadud sisendist otseste või kaudsete eesmärkide saavutamiseks järeldab, kuidas genereerida väljundeid, näiteks prognoose, sisu, soovitusi või otsuseid, mis võivad mõjutada füüsilist või virtuaalset keskkonda. Eri tehisintellektisüsteemidel on pärast juurutamist erinev autonoomsus ja kohanemisvõime.

Artikkel 3 – Kohaldamisala

(1) Konventsiooni kohaldamisala hõlmab tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuvat tegevust, mis võib olla vastuolus inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõttega, järgmiselt:

(a) konventsiooniosaline kohaldab konventsiooni tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevuse suhtes, mida teostavad avaliku sektori asutused või nende nimel tegutsevad eraõiguslikud isikud;

(b) konventsiooniosaline käsitleb riski ja mõju, mis tuleneb tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul eraõiguslike isikute tegevusest ulatuses, mida punkt a ei hõlma, viisil, mis on kooskõlas käesoleva konventsiooni eesmärgiga.

Konventsiooniosaline täpsustab Euroopa Nõukogu peasekretärile allakirjutamise või ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal esitatavas deklaratsioonis, kuidas ta kavatseb seda kohustust täita – kas kohaldades konventsiooni II–VI peatükis sätestatud põhimõtteid ja kohustusi eraõiguslike isikute tegevuse suhtes või võttes muid asjakohaseid meetmeid käesolevas punktis sätestatud kohustuse täitmiseks. Konventsiooniosalised võivad oma deklaratsioone igal ajal ja samal viisil muuta.

Käesoleva punkti kohase kohustuse täitmisel ei tohi konventsiooniosaline teha erandeid inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi kaitseks võetud rahvusvahelistest kohustustest ega piirata nende kohaldamist.

(2) Konventsiooniosaline ei pea kohaldama konventsiooni tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevuse suhtes, mis on seotud riiklike julgeolekuhuvide kaitsega, tingimusel et selline tegevus toimub kooskõlas kohaldatava rahvusvahelise õigusega, sealhulgas rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest tulenevate kohustustega, ning austades demokraatlikke institutsioone ja protsesse.

(3) Ilma et see piiraks artikli 13 ja artikli 25 lõike 2 kohaldamist, ei kohaldata konventsiooni selliste tehisintellektisüsteemidega seotud teadus- ja arendustegevuse suhtes, mida ei ole veel kättesaadavaks tehtud, välja arvatud juhul, kui katsetamine või sarnane tegevus toimub viisil, mis võib kahjustada inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki.

(4) Riigikaitsega seotud küsimused ei kuulu käesoleva konventsiooni kohaldamisalasse.

II peatükk – Üldised kohustused

Artikkel 4 – Inimõiguste kaitse

Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed tagamaks, et tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuv tegevus on kooskõlas kohaldatavas rahvusvahelises õiguses ja riigisiseses õiguses sätestatud kohustustega kaitsta inimõigusi.

Artikkel 5 – Demokraatlike protsesside usaldusväärsus ja õigusriigi põhimõtte austamine

(1) Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, mille eesmärk on tagada, et tehisintellektisüsteeme ei kasutata demokraatlike institutsioonide ja protsesside usaldusväärsuse, sõltumatuse ja tulemuslikkuse kahjustamiseks, sealhulgas võimude lahususe põhimõtte, kohtusüsteemi sõltumatuse ja õiguskaitse kättesaadavuse õõnestamiseks.

(2) Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, mille eesmärk on kaitsta nende demokraatlikke protsesse tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevuse kontekstis, sealhulgas üksikisikute õiglast juurdepääsu avalikule arutelule ja selles osalemist ning nende võimalust vabalt oma arvamust kujundada.

III peatükk – Tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevusega seotud põhimõtted

Artikkel 6 – Üldpõhimõtted

Käesolevas peatükis sätestatakse ühised üldpõhimõtted, mida konventsiooniosaline rakendab tehisintellektisüsteemide suhtes viisil, mis on kooskõlas tema riigi õigussüsteemi ja muude käesolevast konventsioonist tulenevate kohustustega.

Artikkel 7 – Inimväärikus ja isiklik autonoomia

Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, mille eesmärk on austada inimväärikust ja isiklikku autonoomiat seoses tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevusega.

Artikkel 8 – Läbipaistvus ja järelevalve

Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, millega tagatakse, et tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevuse, sealhulgas tehisintellektisüsteemide loodud sisu kindlakstegemise suhtes on kehtestatud piisavad läbipaistvus- ja järelevalvenõuded, mida kohandatakse konkreetsele kontekstile ja konkreetsetele riskidele.

Artikkel 9 – Vastutus

Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, millega tagatakse vastutuse võtmine tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevuse kahjuliku mõju eest inimõigustele, demokraatiale ja õigusriigile.

Artikkel 10 – Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimiskeeld

(1) Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, mille eesmärk on tagada, et tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevuse puhul austatakse võrdõiguslikkust, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust, ja diskrimineerimiskeeldu, nagu on sätestatud kohaldatavas rahvusvahelises ja riigisiseses õiguses.

(2) Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, mille eesmärk on kaotada ebavõrdsus ja saavutada tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevuse õiglane tulemus kooskõlas kohaldatavate riigisiseste ja rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustustega.

Artikkel 11 – Eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse

Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, millega tagatakse, et seoses tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuva tegevusega

(a) on õigus eraelu puutumatusele ja üksikisikute isikuandmed kaitstud muu hulgas kohaldatavate riigisiseste ja rahvusvaheliste õigusnormide, standardite ja raamistikega ning

(b) üksikisikute jaoks on kehtestatud tõhusad tagatised ja kaitsemeetmed, mis on kooskõlas kohaldatavate riigisisesest ja rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustustega.

Artikkel 12 – Usaldusväärsus

Konventsiooniosaline võtab vajaduse korral meetmeid, et suurendada tehisintellektisüsteemide usaldusväärsust ja usaldust nende väljundite vastu; see võib hõlmata piisava kvaliteedi ja turvalisuse nõudeid tehisintellektisüsteemide kogu elutsükli jooksul.

Artikkel 13 – Ohutu innovatsioon

Selleks et edendada innovatsiooni, kuid vältida samal ajal inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi kahjustamist, kutsutakse konventsiooniosalist üles võimaldama vastavalt vajadusele kontrollitava keskkonna loomist tehisintellektisüsteemide arendamiseks, katsetamiseks ja testimiseks oma pädevate asutuste järelevalve all.

IV peatükk – Õiguskaitsevahendid

Artikkel 14 – Õiguskaitsevahendid

(1) Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, et tagada juurdepääs kättesaadavatele ja tõhusatele õiguskaitsevahenditele tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuvast tegevusest tulenevate inimõiguste rikkumiste korral, niivõrd kui need õiguskaitsevahendid on ette nähtud rahvusvaheliste kohustustega ja kooskõlas riigi õigussüsteemiga.

(2) Konventsiooniosaline võtab lõike 1 toetuseks vastu või säilitab muu hulgas järgmised meetmed:

(a) meetmed, millega tagatakse, et asjakohane teave tehisintellektisüsteemide kohta, mis võivad oluliselt mõjutada inimõigusi, ja nende süsteemide selline kasutamine dokumenteeritakse, edastatakse asutustele, kellel on õigus selle teabega tutvuda, ning kui see on asjakohane ja kohaldatav, tehakse kättesaadavaks või edastatakse mõjutatud isikutele;

(b) meetmed, millega tagatakse, et punktis a osutatud teave on piisav, et mõjutatud isikud saaksid vaidlustada otsus(ed), mis on tehtud süsteemi kasutades või mis põhinevad olulisel määral süsteemi kasutamisel, ning kui see on asjakohane, vaidlustada süsteemi enda kasutamine, ning

(c) asjaomaste isikute reaalne võimalus esitada kaebus pädevatele asutustele.

Artikkel 15 – Menetluslikud tagatised

(1) Konventsiooniosaline tagab, et kui tehisintellektisüsteem mõjutab märkimisväärselt inimõiguste kasutamist, on kooskõlas kohaldatava rahvusvahelise ja riigisisese õigusega mõjutatud isikute jaoks kättesaadavad tõhusad menetluslikud tagatised, kaitsemeetmed ja õigused.

(2) Konventsiooniosaline püüab asjakohases olukorras tagada, et tehisintellektisüsteemiga suhtlevale isikule antakse teada, kui ta suhtleb sellise süsteemiga, mitte inimesega.

V peatükk – Riski ja kahjuliku mõju hindamine ja leevendamine

Artikkel 16 – Riski- ja mõjujuhtimise raamistik

(1) Võttes arvesse III peatükis sätestatud põhimõtteid, võtab konventsiooniosaline vastu või säilitab meetmed tehisintellektisüsteemidest tulenevate riskide kindlakstegemiseks, hindamiseks, ennetamiseks ja maandamiseks, võttes arvesse nende tegelikku ja võimalikku mõju inimõigustele, demokraatiale ja õigusriigile.

(2) Sellised meetmed on vajaduse korral astmelised ja diferentseeritud ning:

(a) neis võetakse nõuetekohaselt arvesse tehisintellektisüsteemide konteksti ja kavandatud kasutamist ning eelkõige võimalikku ohtu inimõigustele, demokraatiale ja õigusriigile;

(b) neis võetakse nõuetekohaselt arvesse võimaliku mõju tõsidust ja tõenäosust;

(c) neis võetakse vajaduse korral arvesse asjaomaste sidusrühmade ja eelkõige nende isikute seisukohti, kelle õigused võivad olla mõjutatud;

(d) neid kohaldatakse korduvalt kogu tehisintellektisüsteemi elutsükli jooksul toimuva tegevuse suhtes;

(e) need hõlmavad inimõigustele, demokraatiale ja õigusriigile avalduvate riskide ja kahjuliku mõju jälgimist;

(f) need sisaldavad riskide, tegeliku ja võimaliku mõju ning riskijuhtimise dokumenteerimist ning

(g) nendega nähakse vajaduse korral ette tehisintellektisüsteemide katsetamine enne nende esmakordset kasutamiseks kättesaadavaks tegemist ja pärast nende olulist muutmist.

(3) Konventsiooniosaline võtab vastu või säilitab meetmed, mille eesmärk on tagada, et tehisintellektisüsteemide kahjulikku mõju inimõigustele, demokraatiale ja õigusriigile käsitletakse nõuetekohaselt. Selline kahjulik mõju ja selle leevendamiseks võetavad meetmed tuleks dokumenteerida ning neid tuleks kasutada lõikes 2 kirjeldatud asjakohaste riskijuhtimismeetmete koostamisel.

(4) Konventsiooniosaline hindab vajadust keelata tehisintellektisüsteemide teatavad kasutusviisid või kehtestada neile moratoorium või võtta muid asjakohaseid meetmeid, kui ta leiab, et sellised kasutusviisid on kokkusobimatud inimõiguste austamise, demokraatia toimimise või õigusriigi põhimõttega.

VI peatükk – Konventsiooni rakendamine

Artikkel 17 – Diskrimineerimiskeeld

Konventsiooniosalised tagavad konventsiooni rakendamise ilma igasuguse diskrimineerimiseta kooskõlas oma rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustustega.

Artikkel 18 – Puuetega inimeste ja laste õigused

Konventsiooniosaline võtab kooskõlas riigisisese õiguse ja kohaldatavate rahvusvaheliste kohustustega nõuetekohaselt arvesse puuetega inimeste ja laste õiguste austamisega seotud erivajadusi ja haavatavust.

Artikkel 19 – Avalik arutelu

Konventsiooniosaline püüab tagada, et tehisintellektisüsteemidega seoses esile kerkinud olulisi küsimusi võetakse vajaduse korral nõuetekohaselt arvesse avalikel aruteludel ja sidusrühmadega peetavatel konsultatsioonidel, pidades silmas nende küsimuste sotsiaalset, majanduslikku, õiguslikku, eetilist, keskkonnaalast ja muud asjakohast mõju.

Artikkel 20 – Digitaalne kirjaoskus ja digioskused

Konventsiooniosaline toetab ja edendab kogu elanikkonna piisavat digitaalset kirjaoskust ja digioskusi, sealhulgas konkreetsete eksperdioskuste omandamist nende puhul, kes vastutavad tehisintellektisüsteemidest tulenevate riskide kindlakstegemise, hindamise, ennetamise ja maandamise eest.

Artikkel 21 – Olemasolevate inimõiguste kaitse

Ühtegi käesoleva konventsiooni sätet ei tohi tõlgendata nii, et see piiraks inimõigusi või muid seonduvaid õigusi ja kohustusi, mis võivad olla tagatud konventsiooniosalise asjakohaste õigusaktidega või muu asjakohase rahvusvahelise lepinguga, mille osaline ta on, ega kalduks neist kõrvale ega mõjutaks neid muul viisil.

Artikkel 22 – Ulatuslikum kaitse

Ühtegi käesoleva konventsiooni sätet ei tohi tõlgendata nii, et see piiraks või muul viisil mõjutaks konventsiooniosalise võimalust kehtestada käesolevas konventsioonis sätestatust ulatuslikum kaitsemeede.

VII peatükk – Järelevalvemehhanism ja koostöö

Artikkel 23 – Konventsiooniosaliste konverents

(1) Konventsiooniosaliste konverents koosneb konventsiooniosaliste esindajatest.

(2) Konventsiooniosalised peavad korrapäraselt nõu, et:

a) hõlbustada käesoleva konventsiooni tulemuslikku kohaldamist ja rakendamist, sealhulgas mis tahes probleemi ning artikli 34 lõike 1 kohaselt tehtud reservatsiooni või käesoleva konventsiooni kohase deklaratsiooni mõju kindlakstegemist;

b) kaaluda konventsiooni võimalikku täiendamist või muutmist;

c) arutada konventsiooni tõlgendamise ja kohaldamisega seotud küsimusi ja anda nende kohta konkreetseid soovitusi;

d) soodustada teabevahetust käesoleva konventsiooni rakendamise jaoks olulise õigus-, poliitika- või tehnoloogiaalase arengu kohta, sealhulgas artiklis 25 määratletud eesmärkide saavutamiseks;

e) hõlbustada vajaduse korral konventsiooni kohaldamisega seotud vaidluste lahendamist poolte kokkuleppel ning

f) soodustada koostööd asjaomaste sidusrühmadega käesoleva konventsiooni rakendamise jaoks olulistes küsimustes, korraldades vajaduse korral avalikke arutelusid.

(3) Konventsiooniosaliste konverentsi kutsub kokku Euroopa Nõukogu peasekretär, kui see on vajalik või kui konventsiooniosaliste enamik või ministrite komitee seda taotleb.

(4) Konventsiooniosaliste konverents võtab konsensuse alusel vastu oma töökorra kaheteistkümne kuu jooksul alates konventsiooni jõustumisest.

(5) Konventsiooniosalisi abistab käesoleva artikli kohaste ülesannete täitmisel Euroopa Nõukogu sekretariaat.

(6) Konventsiooniosaliste konverents võib teha ministrite komiteele ettepanekuid asjakohaste eriteadmiste kaasamiseks, et toetada käesoleva konventsiooni tulemuslikku rakendamist.

(7) Konventsiooniosaline, kes ei ole Euroopa Nõukogu liige, osaleb konventsiooniosaliste konverentsi tegevuse rahastamises. Ministrite komitee ja Euroopa Nõukogusse mittekuuluv liige määravad ühiselt kindlaks kõnealuse liikme panuse.

(8) Konventsiooniosaliste konverents võib Euroopa Nõukogu statuudi (ETS nr 1) artikli 8 alusel otsustada piirata sellise konventsiooniosalise osalemist oma töös, kes ei ole enam Euroopa Nõukogu liige, kui tegemist on statuudi artikli 3 tõsise rikkumisega. Ministrite komitee otsusega võib samuti võtta meetmeid konventsiooniosalise suhtes, kes ei ole Euroopa Nõukogu liige, et lõpetada suhted selle riigiga statuudi artiklis 3 nimetatutega sarnastel põhjustel.

Artikkel 24 – Aruandekohustus

(1) Konventsiooniosaline esitab konventsiooniosaliste konverentsile kahe aasta jooksul pärast konventsiooniga ühinemist ja seejärel korrapäraste ajavahemike järel aruande, milles kirjeldab üksikasjalikult artikli 3 lõike 1 punktide a ja b rakendamiseks võetud meetmeid.

(2) Konventsiooniosaliste konverents määrab vastavalt oma kodukorrale kindlaks aruande vormi ja sellega seotud menetluse.

Artikkel 25 – Rahvusvaheline koostöö

(1) Konventsiooniosalised teevad koostööd käesoleva konventsiooni eesmärgi saavutamiseks. Konventsiooniosalisi julgustatakse vajaduse korral aitama riikidel, kes ei ole käesoleva konventsiooni osalised, tegutseda vastavalt käesolevale konventsioonile ja saada konventsiooni osaliseks.

(2) Konventsiooniosalised vahetavad vajaduse korral omavahel asjakohast ja kasulikku teavet tehisintellektiga seotud aspektide kohta, millel võib olla märkimisväärne positiivne või negatiivne mõju inimõiguste kasutamisele, demokraatia toimimisele ja õigusriigi põhimõtte järgimisele, sealhulgas riskide ja mõjude kohta, mis on ilmnenud teadusuuringute käigus või seotud erasektoriga. Konventsiooniosalistel soovitatakse vajaduse korral kaasata sellisesse teabevahetusse asjaomaseid sidusrühmi ja riike, kes ei ole käesoleva konventsiooni osalised.

(3) Konventsiooniosalisi julgustatakse tugevdama koostööd, vajaduse korral ka asjaomaste sidusrühmadega, et ennetada ja leevendada tehisintellektisüsteemide elutsükli jooksul toimuvast tegevusest tulenevat riski ja kahjulikku mõju inimõigustele, demokraatiale ja õigusriigile.

Artikkel 26 – Tulemuslikud järelevalvemehhanismid

(1) Konventsiooniosaline loob või määrab ühe või mitu tulemuslikku mehhanismi, et jälgida konventsioonis sätestatud kohustuste täitmist.

(2) Konventsiooniosaline tagab, et sellised mehhanismid täidavad oma ülesandeid sõltumatult ja erapooletult ning et neil on vajalikud volitused, eksperditeadmised ja ressursid, et tulemuslikult täita oma ülesannet kontrollida konventsioonis sätestatud kohustuste täitmist, nagu konventsiooniosalised on need ette näinud.

(3) Kui konventsiooniosaline on kavandanud rohkem kui ühe sellise mehhanismi, võtab ta võimaluse korral meetmeid, et toetada nendevahelist tulemuslikku koostööd.

(4) Kui konventsiooniosaline on ette näinud mehhanismid, mis erinevad olemasolevast inimõiguste struktuurist, võtab ta võimaluse korral meetmeid, et toetada tulemuslikku koostööd lõikes 1 osutatud mehhanismide ja olemasolevate riigisiseste inimõiguste struktuuride vahel.

VIII peatükk – Lõppsätted

Artikkel 27 – Konventsiooni mõju

(1) Kui kaks või enam konventsiooniosalist on konventsioonis käsitletud küsimustes juba sõlminud kokkuleppe või lepingu või on oma suhteid muul moel korraldanud, on neil õigus kohaldada ka asjaomast kokkulepet või lepingut või oma suhteid muul moel korraldada, kui nad teevad seda viisil, mis ei ole vastuolus käesoleva konventsiooni sisu ega eesmärgiga.

(2) Piiramata konventsiooni mõtet ja eesmärki ning selle täielikku kohaldamist teiste konventsiooniosaliste suhtes, kohaldavad need konventsiooniosalised, kes on Euroopa Liidu liikmed, omavahelistes suhetes konventsiooniga reguleeritud valdkondades neid valdkondi reguleerivaid Euroopa Liidu õigusnorme. Sama kehtib ka teiste konventsiooniosaliste suhtes niivõrd, kuivõrd need normid on neile siduvad.

Artikkel 28 – Muudatused

(1) Konventsiooni muudatusettepanekuid võivad esitada konventsiooniosaline, Euroopa Nõukogu ministrite komitee või konventsiooniosaliste konverents.

(2) Euroopa Nõukogu peasekretär edastab muudatusettepanekud konventsiooniosalistele.

(3) Konventsiooniosaliste või ministrite komitee muudatusettepanekud edastatakse konventsiooniosaliste konverentsile, mis esitab ministrite komiteele oma arvamuse muudatusettepanekute kohta.

(4) Ministrite komitee arutab muudatusettepanekuid ja konventsiooniosaliste konverentsi arvamusi ning võib muudatuse vastu võtta.

(5) Muudatuse tekst, mille on ministrite komitee lõike 4 kohaselt vastu võtnud, edastatakse konventsiooniosalistele heakskiitmiseks.

(6) Lõike 4 kohaselt vastu võetud muudatus jõustub kolmekümnendal päeval pärast seda, kui kõik konventsiooniosalised on teavitanud peasekretäri selle heakskiitmisest.

Artikkel 29. Vaidluste lahendamine

Konventsiooni tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlusi püüavad konventsiooniosalised lahendada läbirääkimise teel või muul oma valitud rahumeelsel viisil, sealhulgas konventsiooniosaliste konverentsi kaudu, nagu on sätestatud artikli 23 lõike 2 punktis e.

Artikkel 30 – Allakirjutamine ja jõustumine

(1) Konventsioon on avatud allakirjutamiseks Euroopa Nõukogu liikmesriikidele, konventsiooni koostamises osalenud mitteliikmesriikidele ja Euroopa Liidule.

(2) Konventsioon ratifitseeritakse või kiidetakse heaks. Ratifitseerimis- või heakskiitmiskirjad antakse hoiule Euroopa Nõukogu peasekretärile.

(3) Konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele päevast, mil viis allakirjutanut, kellest vähemalt kolm on Euroopa Nõukogu liikmesriigid, on lõike 2 kohaselt väljendanud nõusolekut konventsiooni siduvuse kohta.

(4) Allakirjutanu suhtes, kes on väljendanud soovi end konventsiooniga siduda, jõustub konventsioon selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmise päevast.

Artikkel 31 – Ühinemine

(1) Konventsiooni jõustumise järel võib Euroopa Nõukogu ministrite komitee pärast nõupidamist konventsiooniosalistega ja nendelt ühehäälse nõusoleku saamist kutsuda selle konventsiooniga ühinema riigi, kes ei ole Euroopa Nõukogu liige ega ole osalenud konventsiooni väljatöötamisel; sellekohane otsus tehakse enamushääletusel Euroopa Nõukogu statuudi artikli 20 punkti d kohaselt ja ministrite komitees osalevate konventsiooniosaliste esindajate ühehäälsel otsusel.

(2) Konventsiooniga ühineva riigi suhtes jõustub konventsioon selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele ühinemiskirja hoiuleandmisest Euroopa Nõukogu peasekretärile.

Artikkel 32 – Territoriaalne kohaldamine

(1) Riik või Euroopa Liit võib alla kirjutades või ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiule andes nimetada territooriumi või territooriumid, mille suhtes käesolevat konventsiooni kohaldatakse.

(2) Konventsiooniosaline võib hiljem Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga laiendada konventsiooni kohaldamist muule deklaratsioonis nimetatud territooriumile. Sellise territooriumi suhtes jõustub konventsioon selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele deklaratsiooni laekumisest peasekretärile.

(3) Eelmise kahe lõike kohaselt tehtud deklaratsiooni võib selles nimetatud territooriumi suhtes tagasi võtta, teavitades sellest Euroopa Nõukogu peasekretäri. Tagasivõtmine

jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele päevast, mil peasekretär teate kätte sai.

Artikkel 33 – Föderaalklausel

(1) Föderaalriik võib jätta endale õiguse võtta käesoleva konventsiooni alusel kohustusi kooskõlas oma aluspõhimõtetega, millega on reguleeritud keskvalitsuse ja liidumaade või sarnaste territoriaalüksuste vaheline suhe, tingimusel et konventsiooni kohaldatakse föderaalriigi keskvalitsuse suhtes.

(2) Käesoleva konventsiooni sätete osas, mille kohaldamine kuulub liidumaade või muude sarnaste territoriaalüksuste jurisdiktsiooni alla, mis ei ole föderatsiooni põhiseadusliku süsteemi kohaselt kohustatud võtma seadusandlikke meetmeid, teatab föderaalvalitsus selliste liidumaade pädevatele asutustele oma pooldava arvamuse nimetatud sätete kohta ja julgustab neid võtma asjakohaseid meetmeid nende kehtestamiseks.

Artikkel 34 – Reservatsioonid

(1) Iga riik võib Euroopa Nõukogu peasekretärile adresseeritud kirjaliku teatega allakirjutamise või ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal deklareerida, et ta kasutab artikli 33 lõikes 1 sätestatud reservatsiooni.

(2) Muid reservatsioone ei või konventsiooni suhtes teha.

Artikkel 35 – Denonsseerimine

(1) Konventsiooniosaline võib konventsiooni igal ajal denonsseerida Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava teatega.

(2) Denonsseerimine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele päevast, mil teade laekub peasekretärile.

Artikkel 36 – Teavitamine

Euroopa Nõukogu peasekretär teeb Euroopa Nõukogu liikmesriikidele, konventsiooni koostamises osalenud mitteliikmesriikidele, Euroopa Liidule, kõigile allakirjutanutele, kõigile konventsiooniosalistele riikidele, kõigile konventsiooniosalistele ja muudele konventsiooniga ühinema kutsutud riikidele teatavaks iga:

(a) allakirjutamise;

(b) ratifitseerimis-, heakskiitmis-- või ühinemiskirja hoiuleandmise;

(c) artikli 30 lõigete 3 ja 4 ning artikli 31 lõike 2 kohase konventsiooni jõustumise kuupäeva;

(d) artikli 28 kohaselt vastu võetud muudatuse ja sellise muudatuse jõustumise kuupäeva;

(e) artikli 3 lõike 1 punkti b kohaselt esitatud deklaratsiooni;

(f) artikli 34 kohase reservatsiooni ja reservatsiooni tagasivõtmise;

(g) artikli 35 kohase denonsseerimise;

(h) konventsiooniga seotud muu akti, deklaratsiooni, teate või teadaande.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud [kuupäev]. [kuu] 202[4]. aastal [koht] inglise ja prantsuse keeles ühes eksemplaris; mõlemad tekstid on autentsed ja antakse hoiule Euroopa Nõukogu arhiivi. Euroopa Nõukogu peasekretär edastab tõestatud koopiad kõigile Euroopa Nõukogu liikmesriikidele, konventsiooni koostamises osalenud mitteliikmesriikidele, Euroopa Liidule ning konventsiooniga ühinema kutsutud riikidele.